

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการปรึกษาทางสุขภาพของผู้มารับบริการสุขภาพ ณ โรงพยาบาลของสภาอากาศไทย ในคลินิกโรคปอด คลินิกโรคหัวใจ และคลินิกโรคเบาหวาน ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคที่เป็นอยู่ การปรับตัวในชีวิตประจำวัน และการวางแผนการดำเนินชีวิตของผู้ป่วยโรคปอด ผู้ป่วยโรคหัวใจ และผู้ป่วยโรคเบาหวาน พร้อมทั้งเปรียบเทียบความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านการปรับตัวในชีวิตประจำวัน และด้านการวางแผนการดำเนินชีวิต จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส และระยะเวลาที่มารับบริการ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพของผู้ป่วยที่มารับบริการในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลของสภาอากาศไทย ตัวอย่างประชากรเป็นผู้ป่วยโรคปอด ผู้ป่วยโรคหัวใจ และผู้ป่วยโรคเบาหวาน รวมจำนวนทั้งสิ้น 634 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 3 ชุด ๆ ละ 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์สอบถามรู้เรื่องโรค ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์สอบถามความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพเกี่ยวกับการปรับตัวในชีวิตประจำวันและการวางแผนการดำเนินชีวิต

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ป่วยที่มารับการรักษาที่คลินิกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสภาอากาศไทย 3 คลินิก ได้แก่ คลินิกโรคปอด คลินิกโรคหัวใจ และคลินิกโรคเบาหวาน จำนวน 634 คน ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 ถึงวันที่ 26 มีนาคม 2534 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 3 ชุด ๆ ละ 3 ตอน ซึ่งได้ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน และได้มีการทดลองนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างคลินิกละ 20 คน จำนวน 60 คน ได้ค่าความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ 0.96 แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรตามที่กำหนดไว้ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาหาอัตราส่วนร้อยละ มีชนิดมีเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพของผู้ป่วยโรคปอด โรคหัวใจ และโรคเบาหวาน ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านการปรับตัวประจำวัน และด้านการวางแผนการดำเนินชีวิต จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ประเภท และระยะเวลาการเจ็บป่วยของผู้มารับบริการโดยส่วนรวม รายด้าน และรายข้อ โดยการทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) ได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง และการบรรยาย

ผลการวิจัย

1. ผู้ป่วยโรคปอด ผู้ป่วยโรคเบาหวาน มีความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคในระดับปานกลาง ส่วนผู้ป่วยโรคหัวใจมีความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคในระดับน้อย

2. พบความแตกต่างการทดสอบค่าเฉลี่ยคะแนนในเรื่องต่อไปนี้

2.1 ผู้ป่วยโรคปอด

2.1.1 เมื่อจำแนกตามอายุพบความแตกต่างของคะแนน 1) การปรับตัวในชีวิตประจำวันด้านสรีรวิทยา ด้านอัตมโนทัศน์ 2) การวางแผนในชีวิตประจำวันทุกด้าน

2.1.2 จำแนกตามสถานภาพสมรส พบความแตกต่างของคะแนน 1) การปรับตัวในชีวิตประจำวันด้านสรีรวิทยา ด้านอัตมโนทัศน์ ด้านบทบาท 2) การวางแผนการดำเนินชีวิตด้านอาชีพการงาน

2.1.3 จำแนกตามระยะเวลาการรับบริการพบความแตกต่างของคะแนน 1) การปรับตัวในชีวิตประจำวันด้านสรีรวิทยา ด้านอัตมโนทัศน์ ด้านความสัมพันธ์พึ่งพา

2.2 ผู้ป่วยโรคหัวใจ

2.2.1 จำแนกตามอายุพบความแตกต่างของคะแนน 1) การปรับตัวในชีวิตประจำวันด้านอัตมโนทัศน์ ด้านบทบาท ด้านความสัมพันธ์พึ่งพา 2) การวางแผนการดำเนินชีวิตด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคม

2.2.2 จำแนกตามสถานภาพสมรสพบความแตกต่างของคะแนน 1) การปรับตัวในชีวิตประจำวันด้านอัตมโนทัศน์ ด้านบทบาท 2) การวางแผนการดำเนินชีวิตด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และสังคม

2.2.3 จำแนกตามระยะเวลาการมารับบริการพบความแตกต่างของ
คะแนน 1) การปรับตัวในชีวิตประจำวันด้านสรีรวิทยา 2) การวางแผนการดำเนินชีวิตด้านการ
อาชีพ

2.3 ผู้ป่วยเบาหวาน

2.3.1 จำแนกตามอายุพบความแตกต่างของคะแนน 1) ความรู้เรื่องโรค
2) การปรับตัวในชีวิตประจำวันด้านสรีรวิทยา ด้านบทบาท

2.3.2 จำแนกตามเพศพบความแตกต่างของคะแนน 1) การปรับตัวใน
ชีวิตประจำวันด้านสรีรวิทยา ด้านอัตมโนทัศน์

2.3.3 จำแนกตามสถานภาพสมรสพบความแตกต่างของคะแนน 1) การ
ปรับตัวในชีวิตประจำวันด้านบทบาท

2.3.4 จำแนกตามระยะเวลาที่มารับบริการ พบความแตกต่างของคะแนน
1) การปรับตัวในชีวิตประจำวันด้านอัตมโนทัศน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี ขอเสนอการอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างประชากร

1.1 เพศ

ลักษณะตัวอย่างประชากรในการวิจัย พบว่าผู้ป่วยเรื้อรังทั้ง 3 โรค รวมจำนวน 634 คน นั้น เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 58.7 และ 41.3 ตามลำดับ ผลการวิจัย พบว่าผู้ป่วยโรคปอด และโรคหัวใจที่มารับบริการจำแนกตามเพศของผู้ป่วยไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการการปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวในชีวิตประจำวัน ด้านสรีรวิทยา ด้านอัตมโนทัศน์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 โดยพบว่าผู้ป่วยหญิงมีการปรึกษาด้านสรีรวิทยามากกว่าผู้ป่วยชาย และผู้ป่วยชายมีความต้องการปรึกษาด้านอัตมโนทัศน์มากกว่าผู้ป่วยหญิง

1.2 อายุ

พบว่าผู้ป่วยทั้ง 3 โรค ในช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.5 รองลงมาคือช่วงอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 28.4

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพของผู้ป่วยโรคปอด จำแนกตามช่วงอายุที่ต่างกัน ที่มารับบริการมีความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพเกี่ยวกับการปรับตัวในชีวิตประจำวันด้านสรีรวิทยา ด้านอัตมโนทัศน์ และเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินชีวิต ด้านอาชีพการงาน ตลอดจนด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพของผู้ป่วยโรคหัวใจ เกี่ยวกับการปรับตัวในชีวิตประจำวัน ด้านอัตมโนทัศน์ ด้านบทบาท ด้านความสัมพันธ์พึ่งพา เกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินชีวิต ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคม ที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน โดยการทดสอบค่า F พบว่ามีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ของผู้ป่วยช่วงอายุ มีความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ การปรับตัวในชีวิตประจำวัน ด้านสรีรวิทยา และด้านบทบาท พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

1.3 สถานภาพสมรส

พบว่าตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่มีสถานภาพคู่ คิดเป็นร้อยละ 64.8 สถานภาพหย่า มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.4

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพของผู้ป่วยโรคปอดจำแนกตามสถานภาพสมรสพบว่ามีความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพเกี่ยวกับการปรับตัวในชีวิตประจำวัน ด้านลรีวิทยา ด้านอัตมโนทัศน์ ด้านบทบาทและเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินชีวิต ด้านอาชีพการงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

ในผู้ป่วยโรคหัวใจ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพ จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่ามีความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพเกี่ยวกับการปรับตัวในชีวิตประจำวัน ด้านอัตมโนทัศน์ ด้านบทบาท และเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินชีวิต ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพของผู้ป่วยโรคเบาหวาน จำแนกตามสถานภาพสมรสพบว่าผู้มารับบริการมีความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพในชีวิตประจำวัน ด้านบทบาท แตกต่างกันโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

1.4 ระดับการศึกษา

พบว่าส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับต่ำ คือ ระดับประถมศึกษา เป็นจำนวนสูงถึงร้อยละ 40.2 ไม่ได้เรียนคิดเป็นร้อยละ 12.1 ส่วนผู้ป่วยที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีเพียงร้อยละ 10.3

ผลการวิจัยปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการการปรึกษาของผู้ป่วยโรคปอด โรคหัวใจ และโรคเบาหวานที่มารับบริการ จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่าผู้ป่วยมีความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพไม่แตกต่างกัน

1.5 ระยะเวลาที่มารับบริการ

พบว่าระยะเวลาที่มารับบริการ 1-3 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.6 รองลงมา คือ มากกว่า 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 32.5 ระยะเวลาที่มารับบริการมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 3-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.9

ผลการวิจัยแสดงว่า เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพของผู้ป่วยโรคปอด จำแนกตามระยะเวลาที่มารับบริการพบว่ามีความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพ เกี่ยวกับการปรับตัวในชีวิตประจำวัน ด้านสรีรวิทยา ด้านอัตมโนทัศน์ ด้านความสัมพันธ์ ฝั่งพาระหว่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพของผู้ป่วยโรคหัวใจจำแนกตามระยะเวลาที่มารับบริการพบว่า มีความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพเกี่ยวกับการปรับตัวในชีวิตประจำวันด้านสรีรวิทยา และเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินชีวิต ด้านอาชีพ การงาน มีความแตกต่างกันมีนัยสำคัญที่ .05 ส่วนผู้ป่วยโรคเบาหวานต้องการการปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวในชีวิตประจำวัน ด้านอัตมโนทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากข้อค้นพบ ผู้ป่วยโรคปอดที่มารับบริการทั้งโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาลสมเด็จ ๗ ศรีราชา มีความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคที่ตนเป็นอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 2 แห่ง ผู้ป่วยโรคหัวใจมีความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคที่ตนเป็นอยู่ อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 2 แห่ง ส่วนผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มารับบริการ ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์มีความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคที่เป็นอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 74.70 น้อยกว่าผู้ป่วยที่มารับบริการ ณ โรงพยาบาลสมเด็จ ๗ ศรีราชา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ 80.50 เมื่อพิจารณาในเรื่องความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคของผู้รับบริการ จะเห็นว่า ผู้ป่วยที่มารับบริการ ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ มีความต้องการปรึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคมากกว่าผู้รับบริการ ณ โรงพยาบาลสมเด็จ ๗ ศรีราชา โดยเฉพาะความรู้ในเรื่องโรคหัวใจต้องการมากที่สุด รองลงมาคือโรคปอด และโรคเบาหวาน สำหรับโรคเบาหวานนั้น พบว่า ผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มารับบริการ ณ โรงพยาบาลสมเด็จ ๗ ศรีราชา มีความรู้ความเข้าใจดีมาก ดังนั้นน่าจะมีความต้องการการปรึกษาน้อยกว่าผู้รับบริการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

สภาพปัญหาของผู้รับบริการที่ต้องการการปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวในด้านต่าง ๆ พบว่า สภาพปัญหาที่ผู้รับบริการประสบและต้องการการปรึกษามากที่สุด ก็คือ ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินชีวิต ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคมของผู้ป่วยโรคหัวใจ รองลงมาคือ ปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวในชีวิตประจำวันด้านสรีรวิทยาของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ปัญหา

เกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินชีวิตด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคมของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินชีวิตด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคม และปัญหาด้านอาชีพ การงานของผู้ป่วยโรคปอด ปัญหารองลงมาคือปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวในชีวิตประจำวันด้าน สรีรวิทยาของผู้ป่วยโรคปอดและโรคหัวใจ ส่วนปัญหาในการปรับตัวในชีวิตประจำวันและปัญหาการ วางแผนดำเนินชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง

ดังนั้นพอสรุปได้ว่าปัญหาที่เร่งด่วนและจำ เป็นต้องให้ความช่วยเหลือ เกี่ยวกับการ ศึกษาตามลำดับ ดังนี้

- 1) ปัญหาการวางแผนการดำเนินชีวิต ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และสังคมของผู้ป่วยโรคหัวใจ
- 2) ปัญหาการปรับตัวในชีวิตประจำวันด้านสรีรวิทยาของผู้ป่วยโรค เบาหวาน
- 3) ปัญหาการวางแผนการดำเนินชีวิตด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และสังคมของผู้ป่วยโรคเบาหวาน และผู้ป่วยโรคปอด
- 4) ปัญหาการวางแผนการดำเนินชีวิตด้านอาชีพการงานของผู้ป่วย โรคปอด
- 5) ปัญหาการปรับตัวในชีวิตประจำวันด้านสรีรวิทยาของผู้ป่วยโรคปอด และผู้ป่วยโรคหัวใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 **ด้านบริหาร** ผู้บริหารควรมีการวางแผนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมบริการ การศึกษาทางสุขภาพของผู้ป่วยผู้มารับบริการ ณ โรงพยาบาลสภากาชาดไทย โดยมีการวางแผน ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ทั้งในและนอกสถาบันอย่างมีเป้าหมายส่งเสริมสุขภาพอนามัยของ ประชาชน

1.2 **ด้านบริการ** พยาบาลสภากาชาดไทย ควรตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของ พยาบาลด้านบริการพยาบาลว่า การให้บริการการศึกษาทางสุขภาพต่อผู้มารับบริการ ณ โรงพยาบาล สภากาชาดไทย จึงจะเป็นการให้บริการพยาบาลได้ครอบคลุมครบถ้วน ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ตลอดจนสังคมโดยส่วนรวมด้วย

1.3 ด้านวิชาการ เป็นการสนับสนุนส่งเสริมแผนงานวิชาการให้กับสภาวิชาชีพ
เป็นแนวทางให้ความร่วมมือกันระหว่างสถาบันภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานต่าง ๆ ของพยาบาล
วิชาชีพสภาวิชาชีพ สามารถให้บริการวิชาการในรูปแบบของการให้การฝึกอบรม การวิจัย
ความเป็นไปได้ในการให้การปรึกษาทางสุขภาพ การไขปัญหาสุขภาพผลิตสื่อทางไกล เพื่อเผยแพร่
วิชาการทางสถานีวิทย์ โทรทัศน์ สนองความจำเป็นในการแก้ปัญหาสุขภาพและพัฒนากิจการของ
สภาวิชาชีพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการการปรึกษาทางสุขภาพในกรุงเทพ
มหานคร และภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย

2.2 ควรมีการศึกษานวัตกรรมและปัจจัยการส่งเสริมการให้บริการการปรึกษาทาง
สุขภาพของผู้มารับบริการในสถาบันการให้บริการสุขภาพทั้งเขตในเมือง และเขตชนบท

2.3 ควรมีการศึกษาดลอง เพื่อหารูปแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการให้บริการการ
ปรึกษาทางสุขภาพกับผู้มารับบริการ ณ สถาบันที่ให้บริการสุขภาพด้วย

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย